

CRÒNICA DE LA JORNADA

LES RELACIONS INTERNACIONALS DE LA REPÚBLICA CATALANA

Dissabte, 25 de març de 2017

L'Isidre Sala, president de la sectorial d'Unió Europea i Política Internacional, va donar la benvinguda a la jornada "Les relacions internacionals de la República Catalana" en el marc de la campanya participativa "La República que farem". Tot seguit, va excusar l'assistència del Jordi Solé, secretari nacional de Relacions Internacionals i diputat al Parlament Europeu, que es trobava en l'acte de commemoració del Tractat de Roma, el qual adreça unes paraules de presentació als assistents a través d'un vídeo. En destaca el compromís europeista d'Esquerra Republicana i per construir **una República Catalana en una Europa federal**, un dels temes que es tracta a la jornada, que significa una Europa amb més poder polític en el que s'ha de fer front als reptes polítics de manera compartida. En destaca dos aspectes més. D'una banda, una República Catalana compromesa amb la governança global des del punt de vista de la solidaritat i de lluita contra les injustícies. I de l'altra, una República Catalana que volem que sigui un actor clau en l'espai euro-mediterrani. En definitiva, **una República que té moltes ganes d'aportar la seva visió per un món més just i més pròsper**.

ELS PILARS DE LA REPÚBLICA

Tot seguit, el president de la sectorial de Política Internacional, l'Isidre Sala, torna a prendre la paraula per presentar els pilars de la República en aquest àmbit:

UNA REPÚBLICA EUROPEA IMPLICADA EN LA GOVERNANÇA GLOBAL

La República Catalana serà un Estat de la Unió Europea, que contribuirà a la governança global i esdevindrà nucli de les relacions euromediterrànies. Una República que serà un actor internacional amb una política exterior activa que promourà els principis dels drets humans, la justícia global, la fraternitat universal, i que serà proactiva en la contribució als grans reptes mundials. La República Catalana serà reconeguda pel seu compromís i solidaritat i esdevindrem un actor global respectat i valorat pel valor afegit de les nostres aportacions per fer un món més just, més solidari, més inclusiu i més sostenible.

1. Una República Catalana en una Europa federal

La defensa del nou país ha d'incloure el marc internacional en què s'haurà de moure aquest nou estat. El model d'estat republicà que defensem assoleix el seu màxim sentit si és dins de la Unió Europea. L'europeisme és i ha estat molt majoritari en la cultura política catalana. Per això, la nova República ha de néixer dins d'aquesta Unió Europea en constant definició. Volem ser actors destacats en la construcció d'una Europa políticament vertebrada, complexa i plural. Una Europa que sigui capaç de superar la fragmentació i les profundes desigualtats que conté i deixar de banda aquesta política desplegada davant la crisi, al servei dels interessos dels estats dominants, les institucions financeres i el gran capital.

2. Un actor internacional responsable i compromès amb la pau, la democràcia, la seguretat, els drets humans i les llibertats civils

El fet de ser un país obert al món, i la voluntat de construir una democràcia avançada, ens esperona a construir un projecte nacional vinculat a la construcció d'un ordre internacional més just i solidari en l'arena internacional. La governança global i la defensa dels drets humans, la pau i la seguretat col·lectiva, la protecció ambiental i la lluita contra el canvi climàtic, juntament amb la recerca d'un desenvolupament just i equitatiu dels pobles, són els principals reptes i compromisos vers la comunitat internacional de què formem part.

3. Esdevenir el nucli catalitzador de les relacions euromediterrànies

Des de la ubicació europea, la República Catalana s'haurà de plantejar una ambiciosa intervenció a l'àrea mediterrània. Som, també, substancialment i materialment mediterranis. D'origen i de tradició. Per necessitat i per vocació. Continuadament. I hem d'aspirar a estrènyer els lligams amb totes les societats i cultures que conformen aquest espai històric i polític que va contenir algunes de les civilitzacions antigues més influents en el desenvolupament de la humanitat i que, avui, en plena transformació i maldant per superar conflictes crònics, espera poder ser redefinit com un dels possibles grans conglomerats polítics de l'era de la globalització. La República Catalana s'ha de convertir en referent, mediatra i ambaixadora de la pau i la democràcia entre les diverses cultures que conviuen a la Mediterrània.

LA REPÚBLICA CATALANA, UN ACTOR COMPROMÈS DAVANT ELS REPTES GLOBALS

A continuació es duu a terme la conferència "La República Catalana, un actor compromès davant els reptes globals" a càrrec d'en **Raül Romeva**, conseller d'Afers Exteriors, Relacions Institucionals i Transparència. El conseller expressa la idea de compartir l'oportunitat històrica de construir un nou país, "*estem vivint un fet excepcional per molts motius*". En els processos d'emancipació analitza que històricament hi hagut dues vies. Una, la via de les armes, una via que combatem per absolutament equivocada que no es pugui produir ni aquí ni enlloc. La segona, la via dels acords, de la voluntat d'acceptar la descolonització o per voluntat d'acord entre entitats subestats. "*Nosaltres obrim una tercera via que passa per respondre la voluntat de la ciutadania i en contra de la voluntat de l'Estat amb el que ens hauríem d'entendre*". **En política internacional primen dos principis. Primer, la determinació.** Si darrera d'una aposta hi ha la determinació de portar-la a terme això porta a fets consumats i a l'actitud pragmàtica d'assumir aquesta realitat. **Segon, la democràcia,** és a dir, els marcs democràtics de prendre decisions. Ho expliquem arreu del món. Determinació i democràcia, aquests dos conceptes ens permetran arribar a l'objectiu que ens hem plantejat. No volem ser un actor internacional per que ja ho som en tots els àmbits (empresarial, esportiu, cultural, interpersonal...). **El que volem és tenir les estructures pròpies d'un estat per estar en el terreny internacional en igualtat de drets que els altres actors internacionals.** Això és determinant. Per tant, no és construir una política internacional, que ja tenim, sinó construir les estructures d'un estat, volem poder fer aquestes coses. Sovint des de l'àmbit internacional es diu que no ho podem fer i se'ns aboca a la realitat vigent. L'ordenament ens permet fer política internacional, excepte en els casos de signatura de convenis, representació estat a l'exterior i tot el que té a veure amb les relacions consulars. "*Tota la resta no només ho podem fer sinó que estem obligats a fer-la*". **Aquesta fermesa democràtica que tenim ens ha de permetre posar de manifest que això que estem fent és un problema afegit per a la UE,** una carpeta incòmode, un problema que està damunt de les taules europees i que s'haurà d'afrontar. Això ens permet construir un relat diferent al dels últims anys. Fins ara hi havia la percepció que Catalunya érem una realitat seriosa i responsable amb tarannà democràtic. La percepció que havia a fora era que mai posaríem les coses en la tensió suficient per superar les fronteres de l'estat espanyol, una percepció vigent encara avui. A partir del principi de determinació, de traspasar les fronteres, el que ha de comportar és **un altre element: la credibilitat.** Hem de deixar clar que és inevitable i s'han de creure que això és inevitable. No és un moviment tàctic, ni una estratègia per aconseguir

més competències. **Aquesta credibilitat, sumada a la determinació i a la democràcia, són les cartes que hem de posar damunt la taula del debat internacional.** Confessa que tot això no només és mèrit nostre sinó que comptem amb la col·laboració inestimable de l'estat espanyol, que ens ajuden amb la seva diplomàcia sense voler-ho, ens estan reconeixent sense voler-ho. Malgrat haver intentat pressionar la comunitat internacional amb declaracions en contra el dret a decidir de Catalunya, no hi hagut cap manifestació en aquest sentit. Hi hagut interpretacions, però res més. Si després de tot aquest esforç no hi hagut una manifestació explícita, potser els que no són creïbles són l'estat espanyol. *“Nosaltres hem d'enfortir la credibilitat que volem fer-ho i ho farem”*. Quan expliquem per que ho volem, posem de relleu la importància del país en molts àmbits. Avui, en el 60^è aniversari del Tractat de Roma hi som. **Hi ha un sèrie de qüestions que ens situen en el mapa, un és l'espai euro-mediterrani.** No hem de perdre de vista aquesta dimensió euro-mediterrània, que requereix d'una estratègia per afrontar la crisi mediterrània en tots els seus aspectes. L'arribada de persones és un símptoma dramàtic. Alhora és un senyal que el problema no és només d'arribada de persones. És la conseqüència normal i natural de la manca d'oportunitats a casa seva. A més, moure's pel món és un dret humà, en el que hem de garantir que les vies siguin segures. Les oportunitats a la ribera mediterrània no són iguals per tothom. Cal una aposta en aquest àmbit en la qual Catalunya n'ha de se protagonista. Catalunya és una terra de barreges per molts motius, també en termes poblacionals, Catalunya és una terra de pas i de residència per molta gent que decideix establir-s'hi. **Quan expliquem qui som posem en valor que la voluntat democràtica d'aquest poble rau en el compromís de gent molt diversa, d'òrgens molts diversos, que tenen molt clar cap a on volem anar.** Aquesta és la nostra gran riquesa. **Una altra qüestió és l'Europa federal.** Hi ha moltes reflexions sobre si Catalunya serà membre de la UE. Algunes reflexions des del sentit comú. Quan un analitza el procés de construcció europea hi ha una premissa inqüestionable. **Europa s'ha construït com a conseqüència de moltes necessitats i les necessitats comporten decisions.** Abans, cap tractat feia referència a la reunificació Alemanya que tanmateix s'acabà reunificant. Davant les necessitats es van plantejar solucions, la possibilitat de la reunificació i crear una nova realitat. Els tractats no ho deien. El mateix va passar amb l'antiga Iugoslàvia. Ningú creia que acabaria formant part de la UE i després es va generar un escenari nou. A Eslovènia, recorden que 24 hores abans de ser estat els havien dit que ningú els reconeixeria, i el 2008 ja estaven presidint la UE. *“El dia abans era impensable, el dia després era inevitable”*. Per tant, quan esdevinguem un estat, aquesta necessitat serà resposta de la mateixa manera com ja ha passat. És veritat que els tractats no ho recullen, però tampoc ho prohibeixen. Això és així. I una última reflexió. De la mateixa manera que ja som una carpeta incòmode, també **hem de poder explicar que formem part de la solució.** No és el mateix voler ser una estat per anar en contra d'un estat, que un estat per anar a favor d'altres realitats. Nosaltres volem treballar amb Espanya, no contra l'estat espanyol. Ara és més factible plantejar-ho. Volem construir un estat per vies pacífiques i democràtiques per que el marc de la Unió Europea ens ho permet fer. **Amb aquesta voluntat europeïsta volem estar presents en el món.** Per tant, determinació, democràcia i credibilitat, la nostra manera de fer les coses i com les volem seguir fent. Amb democràcia, que tothom pugui expressar-se. Aquestes tres coses es resumeixen en **un aspecte que mou la política internacional: la inevitabilitat i el pragmatisme.** D'això van les relacions internacionals, això és el que volem fer. Tenim la possibilitat que en la mesura que nosaltres ens ho proposem serem més creïbles arreu del món i passarem de ser un problema a passar a formar part de la solució.

UNA REPÚBLICA CATALANA EN UNA EUROPA FEDERAL

A continuació va tenir lloc la primera de les taules rodones de la jornada dedicada a tractar sobre “Una República catalana en una Europa federal”, a càrrec d'en **Josep Maria Terricabras**, diputat al Parlament Europeu, **Victor Solé**, president d'Horitzó EU, **Krystyna Schreiber**, periodista i escriptora experta en Europa, **Marie Kapretz**, delegada del Govern a Berlín, **Toni Albà**, actor i director teatral, i **Sònia Galtí**, vocal de la sectorial d'UE i Política Internacional, encarregada de moderar el debat.

El primer en intervenir és en Josep Maria Terricabras, diputat al Parlament Europeu. A parer seu, la crisi actual d'Europa, el que ell anomena “els anys barrosos”, i l'allunyament de les institucions europees per part de la ciutadania, l'euro-escepticisme, tenen un punt àlgid amb el Brèxit. Això ens porta a repensar Europa i alhora crea noves oportunitats per a un nou escenari. **La qüestió és, és possible una Europa federal? Amb sort d'aquí a 20 anys, i ho serà per la via de la necessitat**, per evitar l'autodestrucció. Especialment en relació a les noves potències (Xina, Índia, Rússia, Japó, Canadà...) per no quedar en la irrellevància. Un estudi de Cameron analitza cada 10 anys que pot passar amb el G8. Si cada estat va a la seva, l'any 2030 França no serà al G8 i més endavant cap estat de la UE. D'alguna manera, **hi haurà gestos federals per necessitat, per la via dels fets**. Som pocs i serem pocs els estats amb vocació federal. Per la via dels fets hem d'anar aconseguint coses amb el treball conjunt. Als anys 80 en Pujol presentava Suècia com a exemple europeu. Doncs els suecs són anti-federals. A Suècia no hi ha cap partit a favor d'una Europa federal, en canvi són europeistes. Entre altres coses per que ells han muntat un país que els hi funciona. Per tant, volen tenir bones relacions però no esforçar-s'hi. **En determinats àmbits es fa molt necessària més unitat europea**. Per exemple en el camp de la fiscalitat, o bé anem cap a l'harmonització fiscal o bé no podem mantenir l'estat del benestar. La Unió Europea no existeix, es veu incapaç d'actuar amb unitat, cosa que no passa. En el tema dels refugiats per exemple, a l'hora de fer el repartiment, cadascú a tirat per la seva banda. La Merkel chapoau pel que fa als refugiats. Ella que ve d'una confessió protestant, porten el capellà dintre i saben que té una obligació de fer alguna cosa amb els que s'ho passen malament. L'harmonització fiscal s'ha de produir, hi ha d'haver unitat bancària, una política exterior comuna, una representació exterior unificada, una política de defensa.... La creació de la República Catalana, en aquesta Europa que hem de construir de mig amagat, és interessant. Jo no sóc a Europa per dir que m'estimin per ser català, sinó per presentar un país que ells acabin estimant per que sigui un bon *partner*, que sigui creïble, que permeti fer la renovació. Pròximament s'engegarà el Brèxit, i la qüestió d'Escòcia generarà noves oportunitats.

La següent en prendre la paraula és la Marie Kapretz, delegada del Govern a Berlín. Per obrir la intervenció fa un apunt. Preocupada per l'equilibri territorial, ella advoca per una república catalana federal en una Europa federal. Admet que el tema europeu li va una mica gran, **parlar de la independència i la interdependència a nivell europeu costa molt de pensar com**, “*hi ha tantes diferències en cada país i en cada regió, que es fa difícil pensar com tot això pot encaixar*”. Ens explica el cas alemany. **El sistema federal alemany és fruit d'una història federal**, no pas d'una decisió de l'any 1945. Ve de l'Imperi de Carlemany, un monarca que viatjava de regne en regne. Alemanya prové de molts pobles diferents que formen la cultura alemanya. Acabada la Segona Guerra Mundial es va dissenyar un estat amb la lògica històrica del poble alemany però intentant evitar la concentració de poder. **El poder va de les bases cap amunt**. Hi ha un equilibri entre els länders. Els estats federats deleguen les seves competències cap a l'estat en matèria de política exterior, finances... i manté competències com les d'educació, cultura i seguretat. Té avantatges i desavantatges. L'avantatge és que els problemes es resolen a nivell de base, que permet preocupar-se des de la proximitat, els problemes quotidians es solucionen a la base, l'administració

més propera al ciutadà. Això comporta que hi hagi una competència positiva entre estats federats per millorar i el respecte a la cultura de cada lloc. La desavantatge és la burocràcia administrativa, les balances fiscals i les campanyes electorals inacabables. **Una altra qüestió és quin rol juga la diplomàcia dins d'Europa.** Les ambaixades no tenen sentit dins d'Europa, però cap estat ha deixat de tenir ambaixades, és més s'han reforçat. Però sí que ha canviat el rol de l'ambaixada. Per exemple, Alemanya ha aconseguit ser vista com un país força atractiu per viatjar-hi, gràcies a la diplomàcia i a certs instituts. La figura de l'ambaixador dins d'Europa ha agafat noves característiques, les jerarquies dins d'una missió són més planeres, s'ha de treballar àgilment. Les jerarquies s'aplanen i l'ambaixada ha de ser gestor, mecenes, consultor, fomentar l'economia i caure bé al país on està destinat, un rol no del tot fàcil. **La diplomàcia té un aspecte bilateral, però a dins de la UE s'està substituint per un rol trilateral.** En la relació entre estats es convida el representant de la UE. Hi ha un petit perill en tot això, la il·lusió d'unitat europea s'esvaeix en els tractes entre estats, França i Alemanya per exemple. **En el dia a dia de la feina de la Delegació s'està comunicant el que passa a Catalunya,** s'ha de traduir de forma emocional, fer costat als catalans que hi viuen, fent-los sentir acollits i escoltats, s'ha de donar resposta en cas d'atacs terroristes... **Si volem una UE interdependent ens hem d'amollar a la manera de ser dels altres** per fer arribar el nostre missatge.

El tercer en parlar és en Víctor Solé, president d'Horitzó EU. Ell qualifica la jornada de política ficció. **La UE garanteix la pluralitat cultural?** No, no és així. El català no és oficial, tampoc l'occità. La república futura ha d'ajudar a fer un bypass. **Les entitats constituents de la UE són els estats membres, que a la vegada són els qui estableixen les identitats nacionals.** Esmenta tres sentències de la Cort de Justícia europea. Una, estableix que els estats membres per fer una comunitat més gran s'han de veure en comú i crear un òrgan jurídic propi. El problema és que les entitats constituents tenen molt de poder. Una altra sentència estableix que el pluralisme cultural prové de les identitats nacionals. El 2007, per reconstruir la constitució europea, la UE va haver de reformular els tractats. **El pluralisme cultural i lingüístic són fonaments de la Unió, però en realitat no es defensen.** El català no està recollit, la República catalana haurà de lluitar això. Al Parlament Europeu s'haurien de poder utilitzar totes les llengües europees per tal que esdevingui un sol *demos*. La sentència del 2010 prové d'Àustria, per una senyora alemanya que volia mantenir el títol nobiliari, cosa que no es pot, a la República d'Àustria no és possible. La Cort alemanya de Justícia així ho va reconèixer. Això va establir que el pluralisme cultural va per sota de la identitat nacional d'un estat membre. Si un estat com Espanya identifica la seva cultura de matriu castellana fa que les altres cultures i llengües no puguin estar representades a la UE. **La República Catalana no pot permetre aquesta homogeneïtzació a la UE, hem de reivindicar la heterogeneïtat.** Li preocupa la poca solidaritat dels estats membres amb el cas del refugiats. No es pot menystenir l'esforç de Gràcia i Alemanya. Així doncs, la UE en realitat defensa el pluralisme cultural?

La quarta en intervenir és la Krystyna Schreiber, periodista i escriptora experta en Europa. Per a ella hi han moltes raons, per que hi ha molta motivació, per fer un nou país, sobretot la de deixar una societat <millor a les futures generacions. Hem de posar tots els esforços per una justícia independent, una justícia social real, sense cap tipus de discriminació. **Respecte una Europa federal, la realitat és que a la península Ibèrica ningú comparteix aquestes aspiracions i a Europa tampoc gaire.** Estan prenent relleu els nacionalismes. Els estats van prenent les decisions sense tenir en compte les necessitats des de la perspectiva de la ciutadania. Per tant, són reptes molt difícils d'assolir, però no és impossible. Ella que ve del RDA matisa que les coses no són impossibles. **Necessitem una República per fer una país millor i així fer una Europa millor.** Aquest missatge, que lliga progrés social i independentisme, no a ha arribat a Europa. Aquest és un repte que s'ha de superar. S'ha de comunicar i aconseguir que el interlocutor t'entengui. Alemanya té una història molt diferent que se li fa difícil entendre una secessió. També tenen la lluita contra el

nacionalisme, vist de manera negativa. El nostre nacionalisme és inclusiu i positiu. **Cal transmetre que hi ha nacionalismes pro-europeus, com Escòcia i Catalunya**, que fins ara no han existit. És un repte molt important. Per últim, a Alemanya hi ha un respecte vers les institucions, l'estat funciona. El que millor funciona és el Tribunal Constitucional alemany. Per tant, no poden entendre el funcionament del Tribunal Constitucional espanyol. Al dia 1 de la República hi haurà molta pressió mediàtica, en aquell moment tot haurà d'estar molt ben pensat, una imatge impoluble, que requereix un treball molt tècnic i molta creativitat. Amb la República, Catalunya tindrà més recursos i eines per fer aquesta tasca. Per un cantó tindrem l'eina i els fets i de l'altra ha d'anar acompanyat d'una comunicació excel·lent. **De comunicació una de les potes clau són els mitjans de comunicació**, un estat independent té l'oportunitat de millorar com ho fan els altres estats. Com les agències de notícies, que són referents i ajuden a crear una imatge correcta. En aquest sentit és molt important ser coherent. Si parlem d'un país amb paritat això s'ha de visualitzar, si volem un país plural també s'ha de visualitzar. Fins que no tinguem una presentadora marroquina no es visualitzarà la pluralitat. La coherència l'hem de tenir en tot. **Els mitjans de comunicació són molt importants per fer una ciutadania responsable**, amb bona informació, educació, pensament crític i fer de pont entre els ciutadans i les institucions europees. Finalment, dóna les gràcies per apostar per un referèndum, a la RDA el hauria agradat poder-lo fer com a acte de dignitat.

En últim torn pren la paraula en Toni Albà, actor i director teatral, que tracta del projecte europeu des de la perspectiva de la cultura. Per a ell, la cultura és un dels quatre pilars bàsics de la societat del benestar. **Com competir en una Europa federal en matèria de cultura? És impossible.** L'estat espanyol inverteix menys del 1% del PIB en cultura, una pota raquítica, una putada, més aviat. Ell ho descriu com una cursa. **Primer, la immensa burocràcia.** És com una marató en el que els de les arts escèniques veus que altres surten al tret de sortida i tu encara t'estàs inscrivint a la finestreta. Has de cercar ajuts a ajuntaments, consells comarcals, ... Necessitem una República sense tants papers. **Segon, el repartiment entre sector públic i privat.** Ara, quan engegues, els altres corredors són llisos i tu has de saltar diferents obstacles. El sector públic rep més ajuts que el sector independent, basat en petites companyies. El resultat és que el sector públic munta una sèrie de vitrines (TNC Teatre Lliure...) que sempre competeixen en contra de les produccions independents. Per exemple, no hi ha una Xarcuteria Nacional de Catalunya que fa la competència al sector. El TNC hauria de fer només els obres que el sector independent no pot fer. No és just. **Tercer, l'IVA cultural.** La cursa continua i et robes amb un IVA del 21% que provoca una caiguda del consum cultural. És terrible, jo vull ser federal! A Catalunya hi ha teatres en que hi havia diners per pagar els sous de les persones que hi treballaven però no per representar-hi res. Al capdavant del teatres hi ha persones amb molt bona voluntat però poca professionalitat. Molts estan substituint la part professional pel teatre amateur. I un sistema de prestacions socials als treballadors de l'espectacle que representa que més del 50% estigui per sota del llindar de la pobresa. Així doncs, **si es vol ser un estat, vull assemblar-me molt a Europa.** Surt més a compte empadronar-se a Perpinyà per disposar de més prestacions, avantatges fiscals, amb un PIB cultural similar al d'Europa. En definitiva, si ens emmirallem en les polítiques culturals europees, si hi ha ajuts al sector, si hi ha pressupostos suficients, una pressió fiscal justa, prestacions socials adequades, programació estable en arts escèniques i un sistema educatiu de propiciï el gaudi de l'art, llavors sóc profundament federalista europeu si això és compleix.

CATALUNYA, UN NOU ACTOR INTERNACIONAL RESPONSABLE I COMPROMÈS

Seguidament, tenen lloc simultàniament dues taules rodones. Una primera dedicada a tractar sobre "Catalunya, un nou actor internacional responsable i compromès" amb la participació de'n **Josep Quera**, vice-president de FOCIR, **Albert Royo**, secretari general de Diplocat, **Francesc de Dalmaes**, director de Catalan International View, **Adriana Delgado**, diputada al Parlament de Catalunya i membre de la Comissió d'Acció Exterior i Cooperació, Relacions Institucionals i Transparència, **David Minoves**, president CIEMEN i president sectorial Cooperació, i **Ana Surra**, diputada al Congrés de Diputats, encarregada de moderar el debat.

De quina manera i a través de quins compromisos podria participar la República Catalana a l'escena internacional? Per respondre la pregunta pren la paraula en Francesc de Dalmaes, director de Catalan International View. Segons ell, es treballa per construir la República però una manera d'anticipar-la és **pensar en el dia D+1**. Proposa algunes idees. **Un model de diplomàcia** de la República Catalana, quan tot és un projecte és més fàcil parlar-ne. Com quan en Pere Aragonès explica les vergonyes del BOE de la diplomàcia espanyola, hem de tenir present el que no es fa bé i hem de fer bé. Hem de consensuar un compromís sobre com ha de ser la diplomàcia i sobretot com no ha de ser. **Les formes de la diplomàcia del segle XIX eren molt tangibles, la del segle XXI són més intangibles**. Una acció exterior sense apriorismes i molts matisos, introduint certa complexitat. Per exemple, OTAN sí o OTAN no, és un debat prou simple que té certa complexitat. Islàndia és membre de l'OTAN i en canvi no té exercit i té garantit no participar de les accions de l'OTAN. És a dir, hi ha models amb diferents possibilitats. I un model holístic de les relacions interiors, fent promoció dels drets humans en totes les àrees de govern. **Catalunya significa una excepció europea, cal que la República capitalitzi tot el que hem estat com a nació sense estat**. Per exemple, en la guerra dels Balcans, Catalunya formava part de les nacions més capdavanteres en la resolució de conflictes, cooperació i drets humans. Per exemple, una de les manifestacions europees més gran en favor dels refugiats. Cal que aquest reconeixement sigui arreu del món. Europa que va reconèixer a Turquia com a vigilant de fronteres, ara Turquia es vista com arrogant. Per exemple, la República Catalana podria fer una visió de Turquia més rica tenint en compte la seva diversitat. Per exemple apostar per la llibertat del Kurdistan és apostar per la democratització de Turquia. **El moviment cívic, pacífic i democràtic de Catalunya permetrà millorar les visions d'Espanya i Europa**.

Com hauria de ser la política exterior de la República Catalana i quin paper hauria de jugar la diplomàcia pública? Per respondre aquesta pregunta pren la paraula l'Albert Royo, secretari general de Diplocat. **Cal posar en valor la vocació internacionalista de Catalunya i contribuir amb una mirada catalana d'entendre el món**. Posar en valor allò que ens defineix com a país i que es tradueix en una vocació de fronteres obertes, l'experiència de país des de la societat civil (l'acció exterior s'ha fet des de la societat civil) i una clara vocació marítima. Tot plegat, vindria a ser: la nova República hauria de tenir una projecció internacional molt més gran del que es podria esperar per les seves mides. Com el cas de Suïssa, Noruega, Costa Rica i Singapur. En que es tradueix això? Què podem aportar al món? **Qualsevol acció exterior ha de tenir present 6 punts:** 1) comerç exterior. 2) solidaritat i cooperació. Com s'ha demostrat als camps de refugiats i a Bòsnia. 3) la gestió de la diversitat, cultures, llengües i societats en contacte. 4) una vocació d'acollida i una política d'asil. Com fer possible fer sentir gent de fora a casa. Una país que ha patit exilies ha de tenir acollida. 5) multilateralisme. Tenir una aposta clara i implicar-se en la construcció de mecanismes de governança més democràtics i eficaços. 6) la diplomàcia pública, sumar esforços entre tots els agents públics o privats que tenen incidència en l'àmbit internacional. **Europa i la UE hauria de ser una prioritat** i fer un cert procés de maduració en el nostre europeisme, superar una visió naïf que ens permeti interlocutar amb altres països que tenen una visió diferent. Nosaltres

tenim una vocació mediterrània que entronca amb vincles culturals i la solidaritat. I per últim, **les relacions multisectorials**, en el que hem de decidir en quins camps. Que volem aportar de valor afegit. Per exemple decidir quin model de seguretat volem. La seva proposta és la protecció marítima de dimensió sobretot civil més que no pas militar, per que és la nostra frontera i per que entronca amb la nostra història. Com passar de la realitat autonòmica a la República? Hem d'assumir l'assumpció dels compromisos de l'estat del que venim, sinó se'ns tancarien portes. Finalment, **com hauria de ser la política exterior en 5 aspectes**: 1) més capacitat comunicativa i menys cerimonial, amb capacitat d'explicar-se en diferents llengües. 2) més diplomàcia digital i menys totxo. Més presència a les xarxes. 3) més transparència i horitzontalitat i menys jerarquia. Menys nomenaments polítics i més concursos públics oberts a tothom.. 4) més treball per objectius i menys escales jeràrquiques segons l'antiguitat de la persona. Menys cos diplomàtic i més flexibilitat. 5) més comptar amb els actors privats que interactuen a nivell internacional i menys monopoli de control del govern. Per això comptem amb la gran capacitat de les ONGs.

El fet de no tenir un estat propi ha afavorit que les entitats es federessin? Per respondre a aquesta pregunta pren la paraula en Jordi Quera, vice-president de FOCIR. Segons ell, **tenim un ADN que ens ha fet ser d'una manera determinada amb uns valors propis i una identitat**. Per exemple, recentment, el Barça és l'únic club del món que ha estat solidari amb el Chapecoense. Hem de liderar projectes per fer coses diferents al món. La societat civil organitzada portem una tradició lligada a una manera de fer. Podem indetificar coses pel que hem sigut i podem continuar fent. **Cal continuar fent diplomàcia pública soft power**. A la [FOCIR](#) no hi són representades les organitzacions que no estan reconegudes internacionalment, les 250 que hi són estan reconegudes de ple dret. Totes les altres hi tenen presència sense està reconeguts. És a dir, quan no estem reconeguts també estem treballant per al reconeixement. De les 250 algunes no hi són, com el Barça. Catalunya és un actor internacional responsable i compromès. Som presents pràcticament a tot arreu. Som fundadors de moltes federacions internacionals, com el món de l'atletisme, l'escoltisme..., que després ens ho han arravatat en alguns casos, com en el Rugby. **En diplomàcia pública ha d'haver aquests dos nivells, actors diversos i una societat civil molt activa**, convé no perdre-ho de vista. El món canvia, les societats també. La diplomàcia pública es converteix en la nostra marca de país. Hem de seguir sent com som. Per que ens surt de manera innata.

La política exterior ha estat reserva als governs centrals. **En la futura República quin serà el paper de l'executiu i els municipis?** Per respondre aquesta pregunta pren la paraula l'Adriana Delgado, diputada al Parlament de Catalunya i membre de la Comissió d'Exteriors. A parer d'ella, **s'ha de tenir compte la societat civil i els municipis que reben els efectes de les polítiques internacionals**, com ara en el cas dels refugiats. En la política d'asil s'ha de tenir en compte tots els implicats. El que s'està fent ja en el Parlament és la coordinació amb la conselleria d'Afers Exteriors, aquest departament en sí ja és una estructura d'estat. Quina és la voluntat política? Un tractament propi i diferenciat dels temes internacionals en **que Catalunya vagi guanyant pes internacional i posició al món com a partner i com a exemple a seguir**. Per exemple, en la defensa dels drets humans de les empreses catalanes a l'exterior. S'estan aconseguint acords en el cas dels refugiats, el paper de la diplomàcia donant suport als acords de pau de Colòmbia... I altres temes, com la recuperació de la memòria històrica i el reconeixement de les víctimes. Les comunitats catalanes a l'exterior són fonamentals per donar-hi suport i que cal reconèixer com a destinataris de l'obra de govern. En aquest cas s'està fent la llei de procediment de votació electrònica per que es pugui votar a l'exterior de manera electrònica. S'ha creat l'intergrup de protecció internacional de les persones, en que tothom hi pugui tenir veu, siguin ajuntaments o entitats i que gestionaran el dia a dia de l'acollida de refugiats. El treball en origen és important, la feina que es fa sobre el terreny. I la creació d'un estudi de l'impacte de les empreses que estan treballant a l'exterior. Mostra molt **la voluntat per que Catalunya sigui un actor responsable i internacional**. Per últim, una proposició

de llei de reconeixement de les víctimes del franquisme en marxa i per la modificació de la llei de la memòria històrica adreçat al Congrés. S'està portant a terme el programa d'identificació de les fosses. El primer que hem de fer és mostrar quina és la nostra posició si volem ser un actor responsable i compromès.

El darrer en intervenir és en David Minoves, president CIEMEN i president sectorial Cooperació. Per començar explica els riscos que té el procés. **Som una nació que projecta valors i anhels i utilitza les eines que té per projectar-se**, quan siguem un estat potser algunes d'aquestes coses no seran tant clares. Per exemple, els bàltics i els balcans, que eren coneguts per temes lingüístics i ara són reconeguts com a actors internacionals, que no vol dir que estiguin protegits en aquests aspectes. Quan treballes amb un estat que no tenen reconeguts el dret a la salut i a educació realment això és ser molt poc estat. S'han de garantir dues coses, ser solidaris i responsables. Quatre reflexions. **Primer, no passarem a ser una estat de cop i començar de zero**. No haurem de reproduir certes hipoteques dels vells estats. Per exemple tenim el Diplocat, la participació social i privada internacional, tenim el CIDOB, un think tank internacional. És a dir, organismes molt preparats que ja els tenim. **Segon, no té per que passar haver de bastir estructures que no són útils i són molt costoses**. Quins són aquells organismes que formen part de la mitificació dels estats? Un exèrcit. Si tenim una mirada honesta sobre quins reptes i quines sobre amenaces, podem trobar sistemes que no hagin d'arrossegar un exèrcit per donar resposta a aquestes amenaces: intel·ligència, seguretat marítima, col·laboració policial. **Tercer, hem de ser solidaris**, per que sense aquest component no es pot complir amb els compromisos internacionals. Per exemple, el 0,7 de la cooperació al desenvolupament que només compleixen quatre estats i que és una obligació. El dret a l'asil s'està incomplint. Cal una societat crítica i una pulsio solidària acompanyada per la societat civil per fer complir els acords. **Quart, hem de ser compromesos**. És l'ètica de la responsabilitat de Webber, si avui projectem un procés d'emancipació, que és pacífic i democràtic, més endavant hem defensar-ho, que la nostra política internacional doni suport a qualsevol procés d'aprofundiment democràtic. Tenint en compte que ho estem fent des de la diversitat, això s'hauria de convertir en una política internacional a favor de la diversitat. Tot el que estem fent no s'hauria d'amagar en la futura política internacional. **Cal ser coherent, que allò que fem internacionalment vagi en consonància amb el que fem nacionalment**. No tenim per que fer el que han fet altres estats, per exemple en la defensa dels drets col·lectius. Serem independents per que hem pres prou consciència col·lectiva per emancipar-nos. La fortalesa de les nacions està en la pròpia sobirania. Que la política internacional també afavoreixi les sobiranes d'altres actors. Amb això tenim un valor afegit. Tot això pot formar part de la nostra política internacional, sense haver de començar de zero. Les hem de potenciar i enfortir. **Tenim un potencial diferencial en la riquesa i la diversitat de les llengües** que podem aportar al món i en el que podem ser punters.

EL ROL DE CATALUNYA A L'ESPAI EUROMEDITERRANI

Paral·lelament té lloc la ltra de les taules rodones, "El rol de Catalunya a l'espai euro-mediterrani", a càrrec de l'**Alfred Bosch**, vice-President Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), **Robert Rubió**, expert en dret en l'àmbit euro-mediterrani, **Lourdes Ribes**, pastpresidenta d'ASODAME (Associació de Dones Emprenedores de Barcelona), **Javier Albarracín**, responsable Desenvolupament socioeconòmic del leMED, i la **Soraya Sought**, vocal de la Comissió Sectorial d'UE i Política Internacional, encarregada de moderar el debat.

El primer ponent és l'Alfred Bosch, vice-president de l'AMB i president del grup Municipal d'Esquerra Republicana a l'Ajuntament de Barcelona. A parer seu, quan es parla d'estratègies en política internacional es pot pensar en directives, en normes, o es pot pensar en persones. El ponent exposa una anècdota d'un refugiat per exemplificar perquè **les persones hem de ser el centre del debat sobre les polítiques euro-mediterrànies**: *“Quan penso en persones penso en refugiats. L'Ali és un home de 70 anys i parlant amb ell em va dir que no podia venir a Barcelona. Hem de ser conscients que l'Estat no ens deixa dur a la pràctica la nostra voluntat d'acollir. L'Ali diu que ja és gran i que això de marxar és per la gent jove. Jo em vull quedar a Homs i esperar que acabi la guerra per poder enterrar la meva filla que va morir per les bombes la setmana passada”*. La política internacional ha de servir per resoldre aquestes qüestions. La política euro-mediterrània és, per exemple, resoldre les mancances **d'infraestructures per portar major prosperitat econòmica a la regió** i fer que els seus ports estiguin ben connectats i els operadors comercials no se n'hagin d'anar al nord d'Europa per distribuir els seus productes al conjunt del continent. Fa també una reflexió sobre **la potencialitat de Barcelona per liderar aquest espai regional**. Barcelona és percebuda pels actors internacionals com un territori neutral, cosa que li dona una gran projecció com a espai de conciliació i mediació de conflictes. Podem liderar des d'aquesta perspectiva aquest procés d'integració euro-mediterrània, l'únic element que necessitem és disposar d'un estat que ens vagi a favor. Si sense estat ja estem en una posició estratègica de força, amb un estat les nostres possibilitats es multipliquen. Qui defensi una Barcelona líder de l'espai euromediterrani, estarà defensant l'Estat propi per a Catalunya, per molt que vulgui dir el contrari.

Pren la paraula Robert Rubió, expert en dret a l'àmbit euro-mediterrani. Per començar destaca el paper **d'un organisme ja existent, la Unió per la Mediterrània**, i es pregunta què en sabem? Encara és una gran desconeguda. Es tracta d'una entitat que agrupa a 43 estats d'ambdues riberes del mediterrani, per tant una organització supranacional de primer ordre. Tot i la importància de l'organisme és evident que no ha sabut o no ha pogut fer-se visible. El ponent destaca **dues problemàtiques principals: una de reconeixement i una de finançament**, però malgrat això es tiren endavant projectes com ara el de les escoles de segona oportunitat, centres especialitzats en formació per a joves que no han superat els seus estudis i tenen problemes per a la inserció al mercat laboral. El secretariat de la Unió per la Mediterrània ha aprovat darrerament una nova línia de treball que té en la cooperació al desenvolupament l'eix central de la seva acció. És important donar cos i repercussió a la institució. Que siguem conscients i valorem que disposem d'un organisme molt important a la nostra ciutat. Des de la perspectiva de país, cal potenciar el paper de Catalunya com a líder d'aquesta organització, això implica finançament. Ara mateix el principal contribuent és Suècia, un estat que ni tan sols està a la regió, si com a país volem liderar l'organització hem de tenir capacitat de finançar-la. Un altre dels problemes de la UpM és que la comissió europea la veu com un contrapoder, i això fa que interlocuti directament amb els estats bilateralment, en totes aquelles qüestions que afecten la regió. **La clau és actuar multilateralment a través de la Unió per la Mediterrània**. Si ens creiem el projecte euromediterrani, hem de creure i defensar la institució i projectar-la a l'exterior per convertir-la en referent.

La següent ponent en intervenir és Lourdes Ribes, presidenta ASODAME (Associació de Dones Emprenedores de Barcelona). Comença referint-se a la qüestió de **la identitat com un dels factors decisius per entendre quin paper pot tenir la mediterrània com a espai polític**. Per exposar l'argument explica el seu cas: *“Jo sóc filla de valencians i quan era petita i vaig venir a Catalunya, tenia aquella dicotomia de no tenir clara la meva identitat. Pels d'aquí era d'allà i pels d'allà era d'aquí”*. La construcció d'una identitat mediterrània que se'ns dubte ha de ser complexa i plural pot ser un dels elements centrals d'una política que miri cap al mediterrani. D'altra banda, **la lluita contra la crisi i la integració i cohesió a través de polítiques de cooperació** ens pot permetre fer un salt endavant i construir una economia més integrada que aposti pel model de

desenvolupament tecnològic i lluita contra la pobresa, tant present al conjunt de la regió i en especial a la riba sud. La ponent parla d'alguns referents que poden ajudar a construir aquest projecte polític a través de visions i paradigmes que ajudin a **desconstruir aquells marcs generadors d'un model mediterrani de desigualtat, corrupció i falta de cooperació**. Elinor Ostrom defensa que el govern amb proximitat és el més intel·ligent des de la perspectiva econòmica. Per tant, podem defensar un model descentralitzat que tingui en el principi de subsidiarietat un pilar del sistema. Cristian Felber, el teòric de l'economia del bé comú, defensa una manera de fer empresa que no parli només de diners i competitivitat i posi l'element de la solidaritat com un nou eix que vertebrí les relacions econòmiques. Miquel Puig defensa perquè els sous baixos són nocius per l'empresa, el treballador, l'estat i el conjunt de la societat. Yanis Varoufakis que desemmascara els tripijocs de la CE, que diuen representar al conjunt de la societat però només representen els interessos de les elits econòmiques. Miren Etxazarreta que el 2010 va descobrir que el volum de transaccions financeres i transaccions de bons i divises al món (955 bilions de dòlars) havia superat en 15 vegades el volum de diners utilitzat en la compra de béns i serveis, cosa que significa que l'economia real està en una situació de risc a causa dels accessos de l'economia especulativa. Jeremy Rifkin, ens parla d'una tercera revolució industrial que aposti per una revolució energètica a través de les renovables i un nou model productiu que parteixi del principi de sostenibilitat. Aquest còctel de mesures ens pot servir per **fer un salt qualitatiu cap endavant en el camí d'un nou model d'integració regional**, i des de Catalunya com a estat ens pot permetre posicionar-nos com a líder regional.

Javier Albarracín, responsable de Desenvolupament socioeconòmic de l'IEMed és el darrer dels ponents en parlar. Per començar es fa la següent pregunta: Què pot representar la mediterrània per a Catalunya? Ell defensa **la mediterrània com un referent cultural o identitari**. Hi ha una mediterraneïtat real que és el que mengem, la de les estructures productives, el clima, l'expressivitat. Tots aquests elements ens fan mediterranis més del que ens fan europeus. Fora dels grans socis europeus hi ha un pes importantíssim pel que fa a les relacions comercials amb els països mediterranis, molt més de la percepció que tenim. Aquests elements són els que han de permetre encarar amb seriositat un procés d'integració creïble i ambiciosa. **La mediterrània és una regió real amb moltíssima importància, tant des de la perspectiva històrica, cultural i econòmica**. El potencial existeix, falta aprofitar-lo. Actualment a Barcelona hi ha la xarxa de cambres de comerç de la mediterrània. Des de Barcelona hi ha una gran capilaritat amb els nostres veïns del conjunt de la mediterrània. Hi ha una complementarietat i una proximitat evident entre els pobles mediterranis, que des d'Europa fa temps que no veiem. Per tant **la potencialitat de la Mediterrània com a regió política és enorme i Barcelona, conjuntament amb Catalunya, ha de jugar aquest paper de lideratge**. Ara mateix tots els estats estan en una fase de paranoia pel que fa a la seguretat, i això dificulta la possibilitat d'anar a models d'integració regional ambiciosos, però paral·lelament hi ha també, cada cop més, demanda d'ens subestats que reivindiquen més cooperació i integració. **Catalunya i Barcelona són un referent i un pol d'atracció del capital humà** de la regió, el més important dels capitals dels quals disposem. Hem d'utilitzar-lo per reforçar i liderar aquest mediterranisme.

CLOENDA

Per finalitzar la jornada, pren la paraula l'Eduard López, vicesecretari general d'Acció Política d'Esquerra Republicana, que agraeix als ponents les aportacions al debat que seran tingudes en compte en l'elaboració dels pilars de la República.

Francesc Sànchez i Bernat Tresserras
Tècnics de polítiques sectorials
acciopolitica@esquerra.cat